

Orta ve İleri Derecede Obstrüktif Uyku Apneli Hastalarda Kognitif Durum Değerlendirilmesi

¹Fatma Ger, ¹Demet İlhan Algın, ¹Gönül Akdağ, ²Demet Adapınar, ¹Oğuz Osman Erdinç

*¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı, Eskişehir
²Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Kliniği, Eskişehir*

Amaç: Obstrüktif Uyku Apnesinin (OSA) kognitif yıkımlara neden olabildiği bilinmektedir. Bu çalışmada OSAtanısı koyduğumuz hastaların kognitif durumlarını araştırmayı amaçladık.

Hastalar ve Yöntem: 2013-2016 yılları arasında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi (ESOGÜTF) Nöroloji Anabilim Dalı Uyku Polikliniğine başvuran, tüm gece Polisomnografik (PSG) incelemeyle OSA tanısı alan ve komorbiditesi bulunmayan 50 hastanın kognitif değerlerini yaş ve cins uyumlu kontrol grubuyla karşılaştırdık. Hasta grubunu 34 erkek (yaş ortalaması: 46.34±2.16) ve 16 kadın (yaş ortalaması: 53.5±1.46) olmak üzere 50 hasta oluşturdu. Kontrol grubu 31 erkek (yaş ortalaması: 43.9) ve 19 kadından (yaş ortalaması: 37.7) oluşmuştu. Hastaların OSA derecelerine bakıldığında 19'u orta 31'i ileri idi. Hasta ve kontrol gruplarına kognitif muayene için MMSE (Mini Mental Durum Muayenesi), Montreal Kognitif Değerlendirme Ölçeği (MoCA), Epworth Uykululuk Skalası (ESS), Pittsburgh Uyku Kalite Ölçeği ve Hamilton Depresyon Skalası uygulandı. MoCA'da değerlendirilen parametreler görsel, dikkat, adlandırma, lisan, soyut düşünme, gecikmeli hatırlama, yönelim olarak 7 alt gruptaydı. MoCA toplam değeri 26-30'ken normal, 25-21 olduğunda hafif Kognitif yıkım ve (MCI)) 21'in altında demans olarak kabul edildi. Sonuçlar istatistiksel olarak Ki-kare ve Mann-Whitney U testleri kullanılarak karşılaştırıldı.

Sonuç: Hasta ve kontrol gruplarının toplam MoCA değerleri karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu ($p<0.05$). Kontrol grubunun MoCA değerleri istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksekti. MoCA testinde lisan ve gecikmeli hatırlama alt kategorilerinde kontrol grubunun daha iyi olduğu, hasta grubunun daha düşük puan aldığı görüldü. Görsel, adlandırma, yönelim, soyut düşünme ve dikkat kategorilerinde hasta ve kontrol grubu arasında istatistiksel anlamlı farklılık saptanmadı. İki grupta her iki cinsiyet açısından anlamlı farklılık bulunmadı.

Tartışma: OSA hastalarında kognitif yıkım özellikle orta ve ileri derecelerde daha belirgin olabilmektedir. Sürekli Pozitif Basıncılı Hava (CPAP) kullanımıyla OSA gibi kognitif iyileşmeler de bildirilmektedir. OSA ilerlemeden önce CPAP kullanımı veya diğer tedavi yöntemleriyle kognitif yıkımdan hastalar korunmuş olacaktır.